

POSTANOWIENIE

Dnia 9 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Anna Owczarek (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi M.B. o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem

Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 6 lutego 2015 r.,

sygn. akt I ACa [...]

w sprawie z powództwa Banku [...] S.A. w [...]

przeciwko W.P. i M.B.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 9 listopada 2017 r.,

zażalenia skarżącego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 20 grudnia 2016 r., sygn. akt I ACa [...],

1) oddała zażalenie,

**2) oddała wniosek Banku [...] S.A.
w [...] o zasądzenie kosztów postępowania
zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 grudnia 2016 r. Sąd Apelacyjny w [...] w sprawie z powództwa Banku [...] S.A. w [...] przeciwko W.P. i M.B. o zapłatę, zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 6 lutego 2015 r., odrzucił skargę pozwanego M.B. o wznowienie postępowania.

Zażalenie na postanowienie wniósł do Sądu Najwyższego skarżący M.B., zarzucając naruszenie art. 403 § 1 pkt 1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie skargi o wznowienie postępowania pomimo iż orzeczenie zostało wydane w oparciu o dokument podrobiony lub przerobiony; art. 403 § 2 k.p.c. poprzez bezzasadne uznanie, iż skarżący nie wykazał, że nie mógł skorzystać w poprzednim postępowaniu z okoliczności faktycznych i środków dowodowych, które mogły mieć wpływ na wynik sprawy; art. 410 § 1 k.p.c. poprzez bezzasadne uznanie, że w niniejszej sprawie istnieją podstawy do odrzucenia skargi o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył:

Zgodnie z obecnymi poglądami orzecznictwa i piśmiennictwa skarga o wznowienie postępowania, funkcjonalnie spełniająca rolę środka zaskarżenia *sensu largo*, jest formalnie zmodyfikowaną postacią powództwa o złożonym charakterze. Nadzwyczajny charakter skargi, skutkującej wzruszaniem prawomocnych orzeczeń sądowych wbrew zasadzie ich nienaruszalności (art. 365 § 1 k.p.c.), oznacza że regulujące ją przepisy muszą być interpretowane ściśle.

Zażalenie kwestionuje wykładnię i w następstwie nieprawidłowe zastosowanie art. 410 § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy w obecnym składzie podzielił stanowisko, że skarga o wznowienie nie opiera się na ustawowej podstawie nie tylko wówczas, gdy podana w niej podstawa nie odpowiada wzorcowi którejkolwiek z podstaw wskazanych w kodeksie, lecz także wtedy, gdy podstawa ta odpowiada wprawdzie temu wzorcowi, ale w rzeczywistości nie wystąpiła (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2005 r., IV CO 6/05, Biul. SN 2005, nr 9, s. 18, z dnia 10 lutego 2006 r., I PZ 33/05, OSNP 2007, nr 3 - 4, poz. 48, z dnia 24 stycznia 2007 r., III CZ 1/07, z dnia 17 czerwca 2010 r.,

III CZ 18/10, z dnia 20 maja 2011 r., III CO 5/11, OSNC 2012, nr 2, poz. 21). Przypomnieć trzeba, że zachodzi różnica pomiędzy badaniem dopuszczalności skargi o wznowienie a badaniem, czy wznowienie jest dopuszczalne, a więc, czy rzeczywiście istnieje podstawa wznowienia podana w skardze o wznowienie i czy wobec tego oparta na niej skarga jest tym samym uzasadniona. Na etapie badania dopuszczalności skargi o wznowienie postępowania ustalenie, czy opiera się ona na ustawowej podstawie, powinno być dokonane na podstawie okoliczności i twierdzeń w niej zawartych, bez weryfikowania ich prawdziwości (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2017 r., II CZ 163/16). Zarzut naruszenia art. 403 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. jest bezzasadny. Sąd Najwyższy podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego, że skarżący nie przedstawił, poza własnym twierdzeniem, żadnych okoliczności uprawdopodobniających oparcie wyroku wydanego w sprawie o zapłatę wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości na dokumencie podrobionym lub przerobionym względnie uzyskania go za pomocą przestępstwa. Skarżący zarzuca jedynie, że powód nie złożył w toku postępowania oznaczonego dokumentu. Powoływanie się na dokument, zdaniem skarżącego, nieistniejący nie może być utożsamiane z bezprawną ingerencją w treść lub postać dokumentu, a w konsekwencji kwalifikowane jako jego podrobienie lub przerobienie.

Hipotezą art. 403 § 2 k.p.c. odnoszącego się do innej restytucyjnej podstawy wznowienia objęte są takie środki dowodowe, które istniały w czasie postępowania, o którego wznowienie wnosi strona, a jednocześnie nie mogły być w tym postępowaniu wykorzystane z przyczyn obiektywnych. Przesłanka obiektywności oznacza, że chodzi o dowody, których na etapie wcześniejszego postępowania strona nie знаła i nie mogła z nich skorzystać, innymi słowy nie wiedziała o ich istnieniu i nie mogła wiedzieć przy uwzględnieniu możliwości przeciętnego uczestnika postępowania, należycie dbającego o swoje interesy. Do nowości nie zalicza się dowodów, które nie zostały przez stronę powołane na skutek opieszałości, zaniedbania, zapomnienia czy błędnej oceny potrzeby ich powołania (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2007 r., II CZ 5/07; z dnia 19 marca 2016 r., IV CZ 108/14 oraz z dnia 7 września 2016 r., IV CZ 41/16 - niepubl.). Argumentacja przedstawiona w zażaleniu, zgodnie z którą niemożność

skorzystania z powoływanego dokumentu na etapie postępowania upadłościowego pośrednio wynika z listy osób przeglądających akta tego postępowania jest chybiona, ponieważ sąd powinien poprzestać na ocenie obiektywnej możliwości dotarcia do istniejących dokumentów z uwzględnieniem należytej staranności. Własne subiektywne przeświadczenie o niemożności sięgnięcia do kwestionowanego dokumentu nie stanowi podstawy wznowienia postępowania. Skarżący mógł w toku postępowania upadłościowego przeglądać akta i jeżeli powziął jakąkolwiek wątpliwość co do znajdujących się w nich dokumentów lub ich braku, powinien podnieść ją przed zakończeniem postępowania.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako bezzasadne. Uwzględniając okoliczności sprawy, trudną sytuację majątkową skarżącego w oparciu o zasadę słuszności odstąpiono od obciążenia go kosztami postępowania zażaleniowego (art. 102 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).